

Лук'яненко О. Д.

Начальник управління з питань державної власності, економічного розвитку та державних закупівель Державного агентства рибного господарства України

ОРГАНІЗАЦІЙНО-КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ РОЗВИТКУ РИБНОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

За природним внутрішнім й міжнародно-географічним потенціалом рибне господарство України як важлива складова аграрного сектору її економіки має відігравати важливу роль у продовольчому забезпеченні населення унікальним компонентом харчування, нарощуванні експортних можливостей при одночасному вирішенні економічних, соціальних і екологічних проблем.

Натомість спостерігається постійне падіння вилову водних біоресурсів в Чорному морі та внутрішніх водоймах, ігнорується функція відтворення і охорони рибних запасів, розмиваються цілі і пріоритети внутрішньої і, особливо, міжнародної риболовної політики.

Серед критичних проблем безпосередньо рибного господарства України, на наш погляд, слід визначити наступні.

По-перше, відсутність єдиної дієвої довготермінової стратегії розвитку та комплексного (міжвідомчого) підходу, зокрема стосовно основних правових і організаційних засад простежуваності походження водних біоресурсів та їх видобування.

По-друге, неналежне фінансування державних програм розвитку, багаторічна відсутність форм державної підтримки суб'єктів господарювання галузі.

По-третє, неефективна застаріла система організації та управління рибальством як на макрорівні (відсутність належної координації між центральними органами виконавчої влади, які реалізують державну політику у сфері рибного господарства та рибної промисловості, нестабільна відомча підпорядкованість), так і на мікрорівні (неоптимальна структура державних підприємств, не-транспарентність оренди, акціонування і приватизації, офшоризація).

По-четверте, низький рівень рибоохоронної роботи та відповідальності за порушення правил використання водних біоресурсів

при наявності незаконного, непідзвітнього та нерегульованого рибальства, коли фактичне тіньове рибальство за деякими видами водних біоресурсів та водними об'єктами становить до 60—80% від офіційного вилову.

По-п'яте, непродуктивна кадрова політика стосовно державного топ-менеджменту із частою зміною керівників і заступників та ігноруванням критеріїв профільності освіти, наявних компетентностей, позитивного досвіду та ефективності попередньої роботи, реформаторсько-креативних мотивацій і якостей.

Актуальною і вкрай важливою передумовою структурної модернізації рибного господарства України і забезпечення його прискореного конкурентоспроможного розвитку є імплементація норм Європейського Союзу у діюче національне законодавство. На наш погляд, критичне значення має розробка та подання до КМУ проєктів Законів України: «Про державну підтримку сільськогосподарства України»; «Про забезпечення простежуваності походження водних біоресурсів та продукції, виробленої з простежуваних видів водних біоресурсів»; «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення умов ведення аквакультури)».

Поряд із нагальними змінами профільного законодавства, на наш погляд, потребується організаційно-кадрова модернізація галузі: зміна штатно-функціональної структури Державної агенції рибного господарства та оптимізація її територіальних органів; передача функцій державного нагляду та контролю (планові та позапланові перевірки суб'єктів господарювання) до екологічної інспекції, залишивши рибоохоронні функції оперативного реагування для запобігання монополізації сфери охорони і збереження рибних ресурсів; передача частини державних підприємств в т. ч. офшоризованих океанічних суден до сфери ФДМ з ціллю приватизації, об'єднання чи ліквідація окремих ДП; тотальна переатестація вищого і середнього менеджменту галузі; створення Центру розвитку аквакультури як платформи з обміну інформацією, впровадження ресурсощадних технологій, навчання фахівців та популяризації екологічно і соціально відповідальної діяльності.

Організаційно-кадрова оптимізація, зокрема, штатної чисельності апарату Державного агентства рибного господарства України та його територіальних органів, а також професіоналізація менеджменту державних підприємств створить більш дієву систему управління рибною галуззю відповідно до європейського досвіду урядування, що в свою чергу дозволить: по-перше, посилити контрольні-моніторингові функції та підвищити якісні і кі-

лькісні показники роботи органу, а, по-друге, повернути довіру до Держрибагентства та рибоохоронного патруля, а загалом – довіру до влади.

Загалом, інституційно-кадрові зміни в Держрибагентстві дадуть можливість протягом декількох років:

- збільшити продуктивний потенціал водних біоресурсів у водоймах країни;

- ефективно використовувати водні об'єкти для ведення рибогосподарської діяльності;

- використовувати екологічно збалансовані методи виробництва продукції рибного господарства (поступовий перехід від промислового рибальства на внутрішніх водоймах до аквакультури);

- як мінімум подвоїти виробництво продукції аквакультури та промислового рибальства;

- збільшити надходження на ринок України доступної та якісної вітчизняної продукції (білкова та жирова продукція тваринного походження);

  - підвищити зайнятість населення (переважно сільського);

  - збільшити податкові і штрафні надходження до бюджету;

- послабити імпортозалежність галузі і наростити її експортний потенціал та валютні надходження.